

Til Norges Bank

25.04.2024

**Tilråkning om å utelukke
General Dynamics Corp fra
Statens pensjonsfond utland**

Sammendrag

Etikkrådet anbefaler å utelukke General Dynamics Corp fra Statens pensjonsfond utland (SPU) på grunn av produksjon av sentrale komponenter til kjernevåpen.

Ved utgangen av 2023 eide SPU aksjer for 7,2 milliarder kroner, tilsvarende en eierandel på 1,01 prosent i selskapet.

General Dynamics er et amerikansk selskap med virksomhet hovedsakelig knyttet til forsvarsindustrien. Selskapet er børsnotert i New York.

Bakgrunnen for Etikkrådets anbefaling er selskapets rolle i byggingen av USAs strategiske undervannsbåter.

1 Innledning

Etikkrådet for Statens pensjonsfond utland (SPU) har vurdert fondets investeringer i General Dynamics Corp¹ (GD) opp mot våpenkriteriet i retningslinjer for observasjon og utelukkelse av selskaper fra SPU (de etiske retningslinjene).² Bakgrunnen er selskapets rolle i byggingen av strategiske undervannsbåter.

Ved utgangen av 2023 eide SPU aksjer for 7,2 milliarder kroner, tilsvarende en eierandel på 1,01 prosent i selskapet.

GD er et amerikansk selskap med virksomhet hovedsakelig knyttet til forsvarsindustrien.³ Selskapet er børsnotert i New York.

1.1 Hva rådet har tatt stilling til

Etikkrådet har vurdert fondets investering i GD opp mot de etiske retningslinjenes § 3(1) a, som hjemler utelukkelse av selskaper som utvikler eller produserer kjernevåpen eller sentrale komponenter til kjernevåpen. Bakgrunnen er selskapets rolle i fremstillingen av strategiske undervannsbåter (betegnet SSBN).⁴

SPUs etiske retningslinjer skal avskjære fondets investeringer i selskaper som produserer kjernevåpen og sentrale komponenter til slike våpen. Et spørsmål i denne sammenheng har vært om også SSBN skulle anses som sentrale komponenter til kjernevåpen. SSBN er undervannsbåter som er bygget for primært å være plattform for utskytning av kjernevåpenmissiler.

I NOU 2020: 7 anså Etiklutvalget at SSBN faller inn under en rimelig forståelse av hva som er å anse som sentrale komponenter til kjernevåpen.⁵

---

¹ Issuer ID: 100631

² Retningslinjer for observasjon og utelukkelse av selskaper fra Statens pensjonsfond utland: <https://lovdata.no/dokument/INS/forskrift/2014-12-18-1793?q=retningslinjer+++pensjonsfond+++utland>

³ Selskapets hjemmeside: <https://www.gd.com/our-businesses>

⁴ SSBN, akronym for **S**hip, **S**ubmersible, **B**allistic, **N**uclear.

⁵ NOU 2020:7 Verdier og ansvar, avsnitt 12.5.6.

I Meld St 24 (2021) sluttet Finansdepartementet seg til utvalgets anbefaling: «*Departementet er enig i utvalgets syn om at visse typer leveringsplattformer som utelukkende kan benyttes for kjernevåpen, fremover bør omfattes av kriteriet.*»⁶

Dermed er det klart produksjon av SSBN kan være grunnlag for utelukkelse av selskaper fra SPU.

1.2 Kilder

Denne tilrådingen bygger på offentlig tilgjengelig informasjon som vist til i det understående, samt informasjon som Etikkrådet har mottatt fra selskapet.

2 Bakgrunn

2.1 USAs SSBN-flåte

USA fornyer sin flåte av SSBN. På sikt skal den nåværende flåten av 14 båter i *Ohio*-klassen erstattes med 12 båter av *Columbia*-klassen. Den første båten i Columbia-klassen ble levert i 2021. Den siste båten skal etter planen være levert på 2040-tallet.⁷

USAs undervannsbåter bygges ved verftene til selskapene General Dynamics og Huntington Ingalls Industries.⁸ Sistnevnte er allerede utelukket fra SPU etter kjernevåpenkriteriet i de etiske retningslinjene.

Videre er det et samarbeid mellom USA og Storbritannia om byggingen av Storbritannias nye SSBN av *Dreadnought*-klassen, hvor GD er involvert.

2.2 SSBNs funksjon

Den amerikanske marinen har ulike typer undervannsbåter som har forskjellige funksjoner. SSBN skiller seg fra de øvrige typene ved at de kun har én funksjon, som er å være utskytningsplattform for kjernevåpenmissiler:

The SSBNs, in contrast, perform a singular mission of strategic nuclear deterrence. To perform this mission, SSBNs are armed with submarine-launched ballistic missiles (SLBMs), which are large, long-range missiles

---

⁶ Meld St 24 (2021), avsnitt 7.4.2.

⁷ Congressional Research Service: *Navy Columbia (SSBN-826) Class Ballistic Missile Submarine Program: Background and Issues for Congress*, s. 2
<https://crsreports.congress.gov/product/pdf/R/R41129>.

⁸ Ibid, s. 3.

*armed with multiple nuclear warheads. SSBNs launch their SLBMs from large-diameter vertical launch tubes located in the middle section of the boat. The SSBNs' basic mission is to remain hidden at sea with their SLBMs, so as to deter a nuclear attack on the United States by another country by demonstrating to other countries that the United States has an assured second-strike capability, meaning a survivable system for carrying out a retaliatory nuclear attack.*⁹

3 Selskapets virksomhet

3.1 Byggingen av *Columbia* SSBN

Electric Boat (EB) er et heleid datterselskap av General Dynamics. EB er hovedkontraktør for byggingen av *Columbia* SSBN. I en pressemelding fra 2020 skriver selskapet bl.a.:

*Electric Boat is the prime contractor on the Columbia program, which will replace the aging Ohio class of ballistic missile submarines. Electric Boat will perform about 78% of the construction of the Columbia class and recently shifted the program to full-scale construction at the company's manufacturing complex in Quonset Point, Rhode Island.*¹⁰

I GDs årsmelding for 2023 står det bl.a. «*Electric Boat is the prime contractor and lead shipyard for all Navy nuclear-powered submarine programs, including the Virginia-class attack submarine and the Columbia-class ballistic-missile submarine.*»¹¹

I selskapets 10-K rapport til amerikanske tilsynsmyndigheter fra februar 2024 står det bl.a. «*Electric Boat is the prime contractor and lead shipyard on all Navy nuclear-powered submarine programs. The business is responsible for all aspects of design and engineering and leads the construction of both Columbia-class ballistic-missile submarines and Virginia-class attack submarines.*»¹²

---

⁹ Ibid, s. 2.

¹⁰ General Dynamics pressemelding 5. november 2020:
<https://investorrelations.gd.com/news/press-release-details/2020/General-Dynamics-Electric-Boat-awarded-9.5-billion-by-U.S.-Navy-for-Columbia-class-submarines/default.aspx>

¹¹ General Dynamics, 2023 Annual Report, s. 7:
https://s22.q4cdn.com/891946778/files/doc_financials/2023/ar/gd_2023-ar_final.pdf

¹² General Dynamics 10-K filing, 8. februar 2024:
https://s22.q4cdn.com/891946778/files/doc_financials/2023/q4/2023-10-k-as-filed-2-8-2024.pdf

3.2 Byggingen av Dreadnought SSBN

GDs divisjon Mission Systems leverer ildledningssystemer til både Columbia og Dreadnought SSBN. I en pressemelding fra 2022 skriver selskapet bl.a.:

*General Dynamics Mission Systems, a business unit of General Dynamics, announced today it was awarded a U.S. Navy contract to support development, production and installation of fire control systems for the Columbia- and Dreadnought-classes of ballistic missile submarines. The contract as awarded has a value of \$272.9 million over the next six years. This contract is the second for General Dynamics Mission Systems and is comprised of development, production and installation support for U.S. and U.K. submarine strategic weapons systems and subsystems. It will also support strategic weapons systems upgrades on currently fielded U.S. and U.K. strategic ballistic missile submarines.*¹³

4 Etikkrådets kontakt med selskapet

Etikkrådet har skrevet til GD og bedt om informasjon om selskapets rolle i byggingen av strategiske undervannsbåter og andre kjernevåpensystemer.¹⁴

I sitt svar til Etikkrådet bekrefter selskapet at det er hovedkontraktør for byggingen av Columbia SSBN og viser for øvrig til informasjonen som er gitt om dette i selskapets årsmeldinger, rapport til tilsynsmyndigheter (10-K), og på selskapets nettsider.¹⁵

5 Etikkrådets vurdering

Etikkrådet har på grunnlag av tilgjengelig informasjon vurdert om det er grunnlag for å anbefale utelukkelse av GD etter de etiske retningslinjenes § 3(1) a.

Utgangspunktet for vurderingen er at selskaper som produserer kjernevåpen eller sentrale komponenter til kjernevåpen, skal utelukkes fra SPU, og det er

---

¹³ General Dynamics pressemelding, 20. juli 2022:
<https://investorrelations.gd.com/news/press-release-details/2022/General-Dynamics-Mission-Systems-Awarded-272.9-Million-Contract-for-US-and-UK-Submarine-Fire-Control-Systems/default.aspx>

¹⁴ Etikkrådets brev til General Dynamics, 8. mars 2024.

¹⁵ General Dynamics brev til Etikkrådet, 15. mars 2024.

etablert at også produksjon av strategiske undervannsbåter kan omfattes av dette kriteriet.

Det er klart at GD er hovedkontraktør for byggingen av *Columbia* SSBN og at båtene blir bygget og utrustet ved selskapets verft. Ettersom byggingen av *Columbia*-flåten vil pågå i lang tid framover, må det videre legges til grunn at selskapet vil fortsette denne virksomhet i overskuelig framtid. Det er videre klart at GD leverer sentrale komponenter til byggingen av Storbritannias Dreadnought SSBN.

På bakgrunn av det overstående anbefaler Etikkrådet at GD utelukkes fra SPU.

6 Tilråding

Etikkrådet anbefaler å utelukke General Dynamics Corp fra Statens pensjonsfond utland (SPU) på grunn av selskapets produksjon av sentrale deler til kjernevåpen.

*

Svein Richard
Brandtzæg
Leder

(Sign.)

Siv Helen Rygh
Torstensen

(Sign.)

Cecilie
Hellestveit

(Sign.)

Vigdis Vandvik

(Sign.)

Egil Matsen

(Sign.)